

ზვიად აულიაძე

ახარბაიჯანელი ხალხის საერთო ეროვნული ლიდერი

ნარგიზ რეჯეზოვა
შეჰლა კულიევა
ზემფირა ალიევა

მუსიკა

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების 1-ელი კლასებისათვის

მუსიკის საგნის სახელმძღვანელო

გთხოვთ ამ გამოცემასთან დაკავშირებული თქვენი
შენიშვნები და წინადადებები გამოაგზავნოთ
info@eastwest.az და derslik@edu.gov.az ელექტრონულ
მისამართებზე. წინასწარ მადლობას მოგახსენებთ
ჩვენთან თანამშრომლობისათვის!

ŞƏRQ-QƏRB

სარჩევი

I განყოფილება. მუსიკის სამყარო

1. მშვენიერი სამშობლო.....	6
2. მუსიკალური მხარე.....	8
3. მუსიკის ხასიათი.....	10
4. მუსიკალური მარში.....	12
5. ტიკ-ტიკ ხანუმის ცეკვა.....	14
6. სიმღერა, მარში და ცეკვა.....	16
7. ჩვენი მშობლიური ქვეყნის მუსიკა.....	18
8. აზერბაიჯანული ცეკვები.....	20
9. მუსიკალური თამაშები.....	22

II განყოფილება. მელოდია

10. ჯადოსნური მელოდია.....	24
11. მუსიკალური ანბანი.....	26
12. ვიმღეროთ და ვიცეკვოთ.....	28
13. მუსიკალური კიბე.....	30
14. დღესასწაულის ზეიმი.....	32

III განყოფილება. რიტმი

15. დასარტყამი მუსიკალური ინსტრუმენტები.....	34
16. რიტმული დარტყმები.....	36
17. რიტმის სახეები.....	38

IV განყოფილება. მელოდია, რიტმი და ტემპი

18. სტუმართმოყვარე მეგობრები.....	40
19. მაღალი და დაბალი ხმები.....	42
20. საგმირო სიმღერა.....	44
21. ჩემო ძვირფასო სამშობლოვ!.....	46
22. მოდი, მოდი, გაზაფხულის დღეებო!.....	48
23. დაუკარი და იცეკვე!.....	50
24. ნოვრუზის ხონჩა.....	52

V განყოფილება. სალალობო სიმღერები

25. მშვიდობა და ბრძოლა.....	54
26. მშვიდობის მახარობლები.....	56
27. სიმღერიანი გაზაფხული.....	58
28. მშვენიერო კერა, აზერბაიჯანო!.....	60
29. სასაცილო ზღაპარი.....	62
30. თითოეული ჩვენგანი თითო ყვავილია.....	64
31. ყვავილების ცეკვა.....	66
32. დღესასწაული.....	68
33. ბავშვების სიმღერიანი სამყარო.....	69
34. მუსიკალური გვირგვინი.....	70

მუსიკალური ნაწარმოებები.....	71
------------------------------	----

სალამი ძვირფასო ბავშვებო. გიწვევთ მუსიკალურ შეხვედრებზე.

საზი

სალამური

რიტმი

მელოდია

ტემპი

მუსიკალური ნაწარმოების მოსმენის წესები:

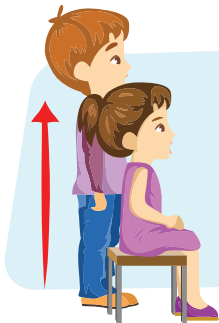

თავიდან ბოლომდე ყურადღებით მოუსმინეთ.

მოსმენისას იყავით წყნარად.

სიმღერის შესრულების წესები:

ზურგი დაიკავეთ გამართულად.

ცხვირით ჩაისუნთქეთ. პირით ნელ-ნელა ამოისუნთქეთ.

საქმიანობის პირობითი ნიშნები:

სიმღერის შესრულება

მოსმენა

ცეკვის შესრულება

დავალება

ლექსიკონი

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhraman övladın
şanlı Vətəni!

საზი

სალამური

აზერბაიჯანის
რესპუბლიკის
სახელმწიფო ჰიმნი

მუსიკა - უზეირ ჰაჯიბეილის,
სიტყვები - აჰმად ჯავადისა.

ჰიმნი - თითოეული ქვეყნის მთავარი და
საზეიმო სიმღერაა.

სიმღერა - შესასრულებლად განკუთვნილი
მუსიკალური ნაწარმოებია.

კომპოზიტორი - მუსიკალური ნაწარმოების ავტორია.

ყველაზე ღამაზო
მშობლიურო მხარევ!
ყველაზე საყვარელო
მშობლიურო მხარევ!

“მშვენიერი
სამშობლო”

მუსიკა - ოქტაი ზულფუგაროვის,
სიტყვები - თეიმურ ელჩინისა.

1

შეასრულეთ სიმღერის
პირველი ნაწილი
შესაბამისი წესების დაცვით.

2

კომპოზიტორების
პორტრეტები შეუსაბამეთ
სიმღერების პირობით
ნიშანს და შეაერთეთ ხაზით.

2. მუსიკალური მხარე

თითოეულ სურათზე
ჩვენი სიმღერის ერთი
ნაწილია გამოსახული.

“მშვენიერი
სამშობლო”

მუსიკა - ოქტაი ზულფუგაროვის,
სიტყვები - თეიმურ ელჩინისა.

სურათები შეუსაბამეთ სიმღერის "მშვენიერი სამშობლოს" ნაწილებს და დანომრეთ წრეებში თანმიმდევრულად.

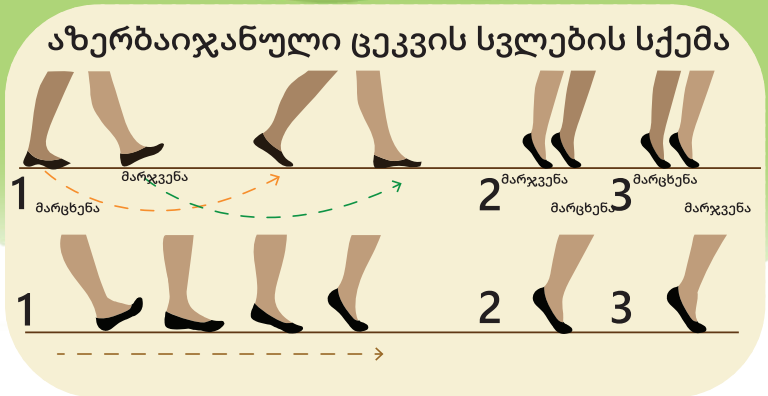
ვსწავლობთ
აზერბაიჯანული
ცეკვის სვლებს.

- "უზუნდერე"
აზერბაიჯანული
ხალხური ცეკვა

2

შეასრულეთ
გამოსახულებაზე
ნაჩვენები ხელის
მოძრაობები და სქემაში
მოცემული ცეკვის
ნაბიჯები.

ცეკვა - მუსიკასთან შესატყვისი ცეკვით მოძრაობათა
თანმიმდევრობაა.

ხალხური ცეკვა - ცეკვა, რომლის ავტორი უცნობია.

3. მუსიკის ხასიათი

სიმღერას შეიძლება ჰქონდეს ხასიათი?

“მშვენიერი სამშობლო”

მუსიკა - ოქტავი ზულფუგაროვის, სიტყვები - თეიმურ ელჩინისა.

მუსიკაში ხასიათის ტიპები:

ხალისიანი

სერიოზული

ნაღვლიანი

აირჩიეთ და გააფერადეთ ბუმტი სიმღერის ხასიათს შესაბამისად.

აზერბაიჯანულ ცეკვებში გოგონების ხელის მოძრაობის სქემა

"უზუნდერე" აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

ცეკვა შესრულდეს ტაშის დაკვრის თანხლებით.

თეთრი ბუმტი გააფერადეთ "უზუნდერე" ცეკვის ხასიათის შესაბამისად.

4. მუსიკალური მარში

ზუსტად გადააბიჯეთ: მარცხენა-მარჯვენა, მარცხენა-მარჯვენა.

"მარში"

მუსიკა - უზეირ ჰაჯიბეილისა.

მარში არის მუსიკალური ნაწარმოები, რომელიც ნაბიჯების თანმიმდევრობას შეესაბამება.

1

ნაბიჯები შეასრულეთ "მარშის" მუსიკის რიტმთან შესაბამისად.

"ზღაპარი-სიმღერა"

მუსიკა ასია სულთანოვასი, სიტყვები თეიმურ ელჩინისა.

შესრულებისას სიმღერის სიტყვები გამოხატეთ მიმიკითა და მოძრაობებით.

შესრულებული მარშისა და სიმღერის ავტორების პორტრეტები აღნიშნეთ ქვემოთ მოცემულ პატარა წრეებში.

5. ტიპ-ტიპ ხანუმის ცეკვა

ჩემი ცეკვავ
ისეთივე
ლამაზია,
როგორც მე.

ბიჭებო, თქვენც
გოგონებს
შემოგვიერთდით!

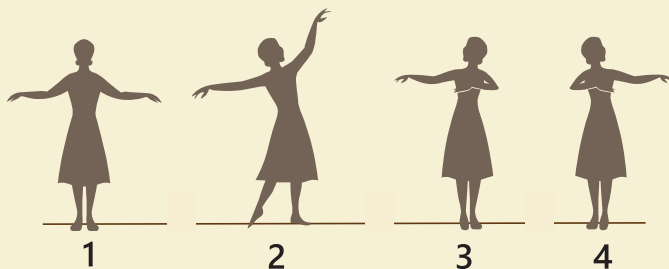

"ნელბეჩი"
აზერბაიჯანული
ნალხური ცეკვა

შეასრულეთ
ცეკვის
ელემენტები.

ცეკვის ელემენტების სქემა

სწრაფად
გავიქცეთ!"

არა უშავს,
ერთხელაც იქნება
დაგიჭერთ!"

"ზღაპარი-
სიმღერა"

მუსიკა ასია სულთანოვასი,
სიტყვები თეიმურ ელჩინისა.

2

შესრულების წესების დაცვით სიმღერა შეასრულეთ და მოახდინეთ ინსცენირება.

6. სიმღერა, მარში და ცეკვა

მუსიკას სამი ძირითადი სახე აქვს. როგორ ასრულებენ მათ?

სიმღერა

მარში

ცეკვა

"ზღაპარი-სიმღერა",
"მარში", "ნელბაქი"

7

შეაერთეთ მუსიკალური ნაწარმოებების პირობითი ნიშნები შესაბამის მუსიკალურ ჟანრებთან ხაზის საშუალებით.

სიმღერა, მარში და ცეკვა – მუსიკის სამი ძირითადი სახეობაა (ჟანრია).

სიმღერას მღერიან.
მარშს ნაბიჯების
გადადგმით
ასრულებენ. ცეკვას
ცეკვავენ.

"ზღაპარი-
სიმღერა"

მუსიკა ასია სულთანოვასი,
სიტყვები თეიმურ ელჩინისა.

"ნელბაქი" — აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

შეადარეთ მუსიკალური ნაწარმოებები: "ზღაპარი-სიმღერა",
"მარში" და "ნელბაქი" მათი სახის (ჟანრის) მიხედვით.

7. ჩვენი მშობლიური ქვეყნის მუსიკა

მუსიკა საიდ რუსტამოვის,
სიტყვები ჯავად ჯავადლისა

"ჩემი დროშა"

აზერბაიჯანის რესპუბლიკის
სახელმწიფო ჰიმნი

შეადარეთ აზერბაიჯანის სახელმწიფო ჰიმნი და სიმღერა
"ჩემი დროშა" მათი ხასიათის მიხედვით.

იმღერეთ სიმღერა
შესრულების
წესების დაცვით.

მუსიკა უზეირ ჰაჯიბეილის,
სიტყვები ახმედ ჯავადისა.

ოოო!
ჩვენი ტომარა
ჯადოსნურია!
მასში ბარათებიც
არის.

ბარათებზე
მოცემულია
სიმღერებისა და
ცეკვების
ილუსტრაციები.

19
3

ბარათებზე მოცემული სურათების მიხედვით დაადგინეთ მუსიკალური ნაწარმოების დასახელება და შეასრულეთ ერთი ნაწყვეტი.

8. -აზერბაიჯანული ცეკვები

"ნელბაქი" აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

გააფერადეთ თეთრი ბუმტი "ნელბაქი" ცეკვის ხასიათის შესაბამისად.

„კაითალი“
აზერბაიჯანული
ხალხური ცეკვა

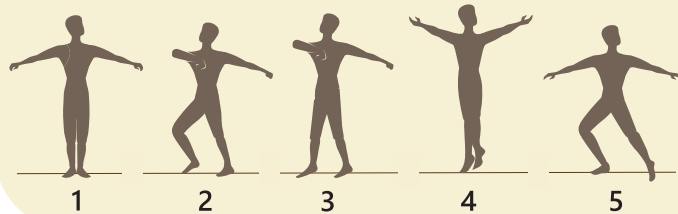

გააფერადეთ თეთრი
ბუმტი „კაითალი“ ცეკვის
ხასიათის შესაბამისად.

შეასრულეთ ცეკვის ელემენტები (ბიჭები) და მუსიკის
შესაბამისად ტაში დაუკარით (გოგონები).

ცეკვის ელემენტების სქემა

9. მუსიკალური თამაშები

ბავშვებო,
დავიწყეთ ჩემი
სიმლერი.

16

7

კუბზე მოცემული სურათების მიხედვით დაადგინეთ სიმლერის ან ცეკვის სახელი, ხასიათი და შეასრულეთ იგი.

ჩვენ შევასრულებთ
ყველა იმ სიმღერასა
და ცეკვას, რაც
ვისწავლეთ.

10. ჯადოსნური მელოდია

პირობითი სურათები შეგიძლიათ განათავსოთ "მუსიკის ხეზე".

-ჩვენ უკვე გვაქვს 5 სიმღერის და 5 ცეკვის პირობითი სურათი. ეს რაოდენობით 10 გახდა.

„ვითვლი ათამდე“

მუსიკა ოქთაი ზულფუგაროვის, სიტყვები თეიმურ ელჩინისა.

იმღერეთ სიმღერა შესრულების წესების დაცვით.

მელოდია-ნაწარმოებში იდეისა და ხასიათის მუსიკალური ხმებით გამოხატვაა.

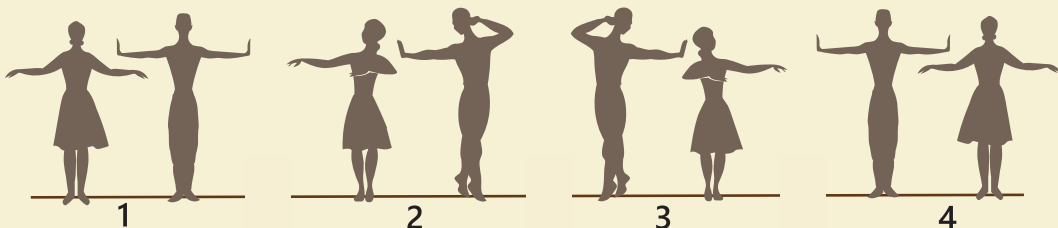

„ბრილიანტი“
აზერბაიჯანული ხალხური
ცეკვა

შეასრულეთ
ცეკვის ელემენტები
თანმიმდევრულად.

ცეკვის ელემენტების სქემა

11. მუსიკალური ანბანი

დომინო,
დოლი,
დოქი,

რეზინი,
რეჟიმი,
რეჰანი,

მილი,
მიწა,
მიკროფონი,

დო, რე, მი, ფა, სოლ, ლა, სი,
არის რიგი ნოტების.
ყურადღებით სიტყვებში
დამალულან ნოტები.

1

ჩამოთვალეთ ნოტების სახელები.

„ვითვლი
ათამდე“

მუსიკა ოქთაი ზულფუგაროვის,
სიტყვები თეიმურ ელჩინისა.

2

გამოსახეთ სიმღერის სიტყვები ხელის მოძრაობებით.

„ბრილიანტი“ აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

შეასრულეთ ცეკვის ხელის მოძრაობები და აზერბაიჯანული ცეკვის სვლები.

12. ვიზუალური და ვიდეო

ბავშვები სიხარულით ელიან დღესასწაულს. მოგვიკავშირებს ნაძვის ხე იმხიარულებთ ჩვენთან. გამოცანის პასუხი?

გამოცანის პასუხი ვიცი.

მ 1

წაიკითხეთ სურათზე მოცემული ნოტები მოცემული თანმიმდევრობით:

„აი ასე!“

მუსიკა ოქთაი ზულფუგაროვის, სიტყვები რამიზ ჰეიდარისა.

მ 2

იმღერეთ სიმღერის პირველი ნაწილი შესრულების წესების დაცვით.

დღესასწაულებზე
უკრაინ-ცეკვავენ
და იალოის
ცეკვაში
ერთიანდებიან.

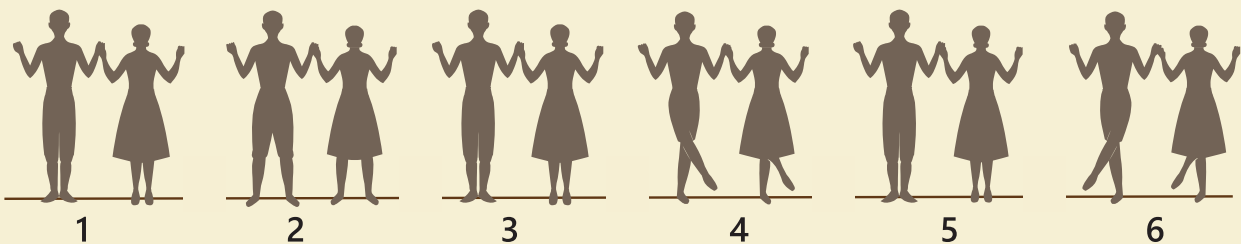

„იალოი“
აზერბაიჯანული
ხალხური ცეკვა

შეასრულეთ
ცეკვის ელემენტები
თანმიმდევრობით.

ცეკვის ელემენტების სქემა

13. მუსიკალური კიბე

1

დაალაგეთ სურათზე მოცემული ნოტები მცირე წრეებში სწორ თანმიმდევრობით.

„აი ასე!“

მუსიკა ოქთაი ზულფუგაროვის, სიტყვები რამიზ ჰეიდარისა.

2

გამოსახეთ სიმღერის სიტყვები ხელის მოძრაობებით.

„იალი“ ერთ-ერთი უძველესი აზერბაიჯანული ცეკვათაგანია.

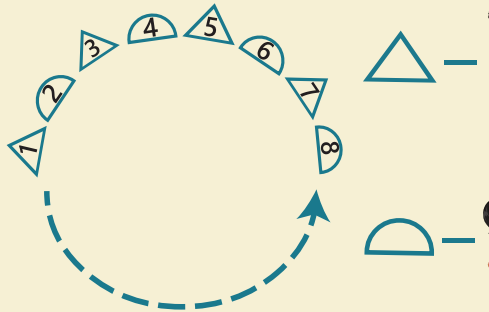

„იალი“ აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

შეასრულეთ ცეკვის ელემენტები სქემის შესაბამისად.

„იალი“ ცეკვისას განლაგების სქემა

14. დღესასწაულის ზეიმი

დაიცავით
ერთიანობა და
სოლიდარობა!

აზერბაიჯანის
რესპუბლიკის
სახელმწიფო ჰიმნი

მუსიკა უზეირ ჰაჯიბეილის,
სიტყვები ახმედ ჯავადისა.

იმღერეთ ჰიმნი შესრულების წესების დაცვით.

ახალი წელი ახალი სურვილებით მოდის.

2

წინა გაკვეთილებზე შესწავლილი მუსიკალური ნაწარმოებები შეასრულეთ მათი ხასიათის მიხედვით.

„იალლი“ აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

15. დასარტყამი მუსიკალური ინსტრუმენტები

გაიცანით ჩემი დამხმარეები: დასარტყამი მუსიკალური ინსტრუმენტები.

„თოვლის გუნდა“ სიმღერის სტროფი გამოსახულია ჩემს მიერ დამზადებულ თოვლის გუნდაზე.

დაფი   ხარი   ქლარუნა   დოლი

„თოვლის გუნდა“ სიმღერის სტროფი გამოსახულია ჩემს მიერ დამზადებულ თოვლის გუნდაზე.

მისამღერი კი ჩემს მიერ დამზადებულ თოვლის გუნდაზე.

რიტმი – მუსიკაში სხვადასხვა და ერთნაირი დარტყმების მონაცვლეობაა.
დასარტყამი მუსიკალური ინსტრუმენტი – ინსტრუმენტი, რომელიც დარტყმით გამოსცემს ხმას.
სტროფი და მისამღერი – სიმღერის ნაწილებია.

„თოვლის გუნდა“

მუსიკა საიდ რუსთამოვის, სიტყვები მირმეჰდი სეიდზადესი.

1

დაიჭირეთ სიმღერის პირველი სტროფისა და მისამღერის რიტმი.

„ქოჩარი“ და „იალლი“
ცეკვები ერთმანეთთან
ჰგავს რიტმითა და
ხასიათით.

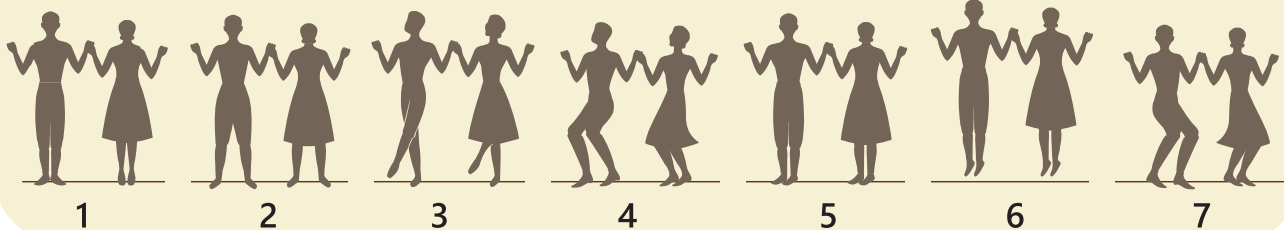

„ქოჩარი“
აზერბაიჯანული
ხალხური ცეკვა

შეასრულეთ
ცეკვის ელემენტები
თანმიმდევრობით.

ცეკვის ელემენტების სქემა

16. რიტმული დარტყმა

მოდით ამ მოედანზე,
ერთად თოვლით
ვიგუნდავთ.

"თოვლის გუნდა"

მუსიკა საიდ რუსთამოვის,
სიტყვები მირმეჰდი სეიდზადესი.

"თოვლის გუნდის" სიმღერის
აგებულების სქემა:

პირველი
სტროფი

მისამღერი

მეორე
სტროფი

მისამღერი

1

შეასრულეთ სიმღერა
გამოთქმით და ტაშის დაკვრით
დაიჭირეთ მისამღერის რიტმი.

2

კომპოზიტორების პორტრეტები
შეუსაბამეთ სიმღერების
სიმბოლურ გამოსახულებებს და
დააკავშირეთ ხაზით.

დასარტყმელი მუსიკალური ინსტრუმენტები გვეხმარებიან რიტმის დაჭერაში.

"ქოჩარი" აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

მოცემული დასარტყმელი ინსტრუმენტებით უჩვენეთ "ქოჩარის" ცეკვის რიტმი შესაბამისი ცხრილის მიხედვით.

	1	2	3	4	5	6	7	8
დაფზე დარტყმა								
დოღზე დარტყმა								
ზარის შენჯღრევა								
ქლარუნას შენჯღრევა								

17. რიტმის სახეები

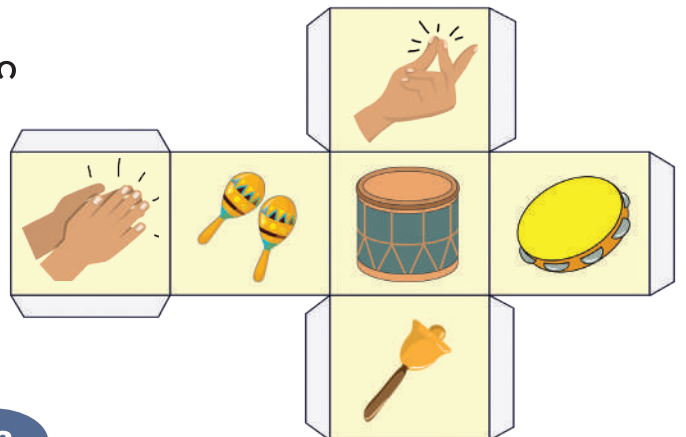
გავიხსენოთ "მუსიკის ხეზე" პირობითი სურათებით მოცემული მუსიკის ნიმუშები.

"მუსიკის ხეზე" პირობითი სურათებით მოცემული მუსიკალური ნაწარმოებები

დაიჭირეთ განსაზღვრული აკომპანირების სახეების მიხედვით შესრულებული მუსიკალური ნიმუშების რიტმი.

ვითამაშოთ
მუსიკალური
თამაში
"გამოიცანი და
შესრულე!"

"მშვენიერი სამშობლო" და "ჩემი დროშა"

სიმღერების გუნდურად შესრულებისას, დაიცავით
შესრულების წესები.

18. სტუმართმოყვარე
მეგობრები

ჩემგან საჩუქრები
გაქვთ: სიმღერა და
სათამაშოები.

მ

7

მასწავლებლის მითითებით
სიმღერის ერთი ნაწილი
იმღერეთ "ლა" მარცვლით.

**სიმღერები, რომლებსაც არ
აქვთ მისამღერი- მხოლოდ
სტროფებიანი სიმღერებია.**

"სტუმრობა" სიმღერის
აგებულობის სქემა

პირველი
სტროფი

მეორე
სტროფი

მესამე
სტროფი

"სტუმრობა"

მუსიკა ოქთაი ზულფუგაროვის,
სიტყვები ხანიმანა ალიბეილისა.

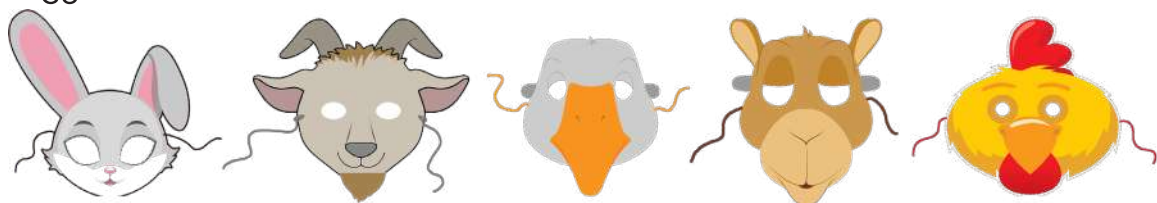

2

დააკავშირეთ სურათები "სტუმრობის" სიმღერის სტროფებთან და თანმიმდევრულად დანომრეთ.

3

შეასრულეთ სიმღერა გამოხატვით და წარმოადგინეთ სცენის სახით.

19. მალალი და დაბალი ხმები

შეიკრიბნენ ჩვენს
სახლში სტუმრად
კურდღელი, თხა, ბატი
და აქლემი.

მალალი და დაბალი ხმები
მუსიკაში სიმალლის
მაჩვენებელი ხმებია.

მ

7

წაიკითხეთ ნოტები
სახელებით და მელოდია
წარმოადგინეთ ხელების
მოძრაობით, მითითებული
სქემის მიხედვით.

მელოდიის მოძრაობის სქემა

"სტუმრობა"

მუსიკა ოქთავი ზულფუგაროვის,
სიტყვები ხანიმანა ალიბეილისა.

"ჯენგი" ცეკვის მუსიკა დიდებულია.

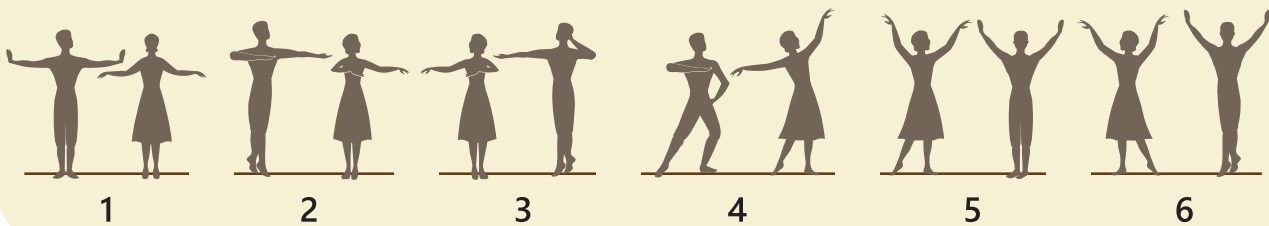

"ჯენგი" აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

შეასრულეთ ცეკვის ელემენტები თანმიმდევრობით.

ცეკვის ელემენტების სქემა

20. საზირო სიზღარა

მუსიკა, მისი ხასიათის შესაბამისად, შეიძლება შესრულდეს სხვადასხვა სიჩქარით

პ 7

სურათებზე ნაჩვენები მოვლენების სიჩქარე გადმოეცით დასარტყმელი ინსტრუმენტებით.

ტემპი - მუსიკის შესრულების სიჩქარეა.

ტემპის ტიპები:

ნელი

საშუალო

სწრაფი

"ჯენგი" აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

პ 2

შეასრულეთ ცეკვა ხასიათისა და ტემპის მიხედვით.

შენზე ძვირფასი და
საყვარელი, მიწა არ
არის ამ ქვეყნად
სადმე.

"ძვირფასო ხარ,
სამშობლო!"

მუსიკა ოქთაი ზულფუგაროვის,
სიტყვები ჰიქმეთ ზიასი.

23

დაიცავით შესრულების წესები. იმდერეთ სიმღერის პირველი სტროფი და მისამღერი, დაჭირეთ რიტმი ცხრილის მიხედვით.

1	2	3	4	5	6	7	8

21. ჩემო ძვირფასო სამშობლო!

რა მშვენიერია ეს სიტყვები.

სამშობლო არის ქვეყნის სახლი, მისი საყრდენი.

"ძვირფასო ხარ, სამშობლო!"

მუსიკა ოქთაი ზულფუგაროვის, სიტყვები ჰიქმეთ ზიასი.

1

სიმღერა შეასრულეთ გამოთქმით და ტაშის დაკვრით დაიჭირეთ მისამღერის რიტმი

შესავალი – მუსიკა, რომელიც სრულდება სიმღერის სტროფებისა და მისამღერის დაწყებამდე.

"ძვირფასო ხარ, სამშობლო!" სიმღერის აგებულობის სქემა:

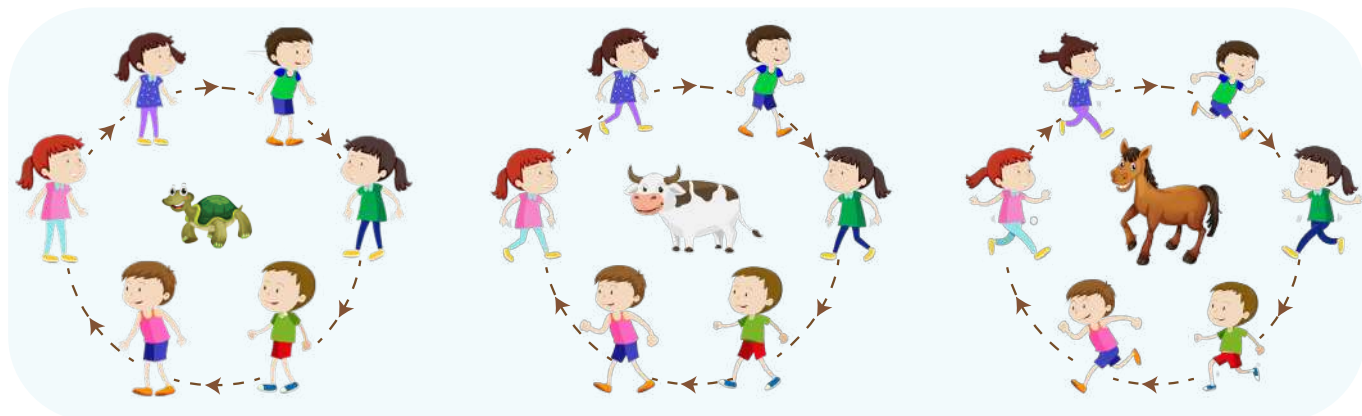
						
შესავალი	პირველი სტროფი	მისამღერი	მეორე სტროფი	მისამღერი	მესამე სტროფი	მისამღერი

"ძვირფასო ხარ,
სამშობლო!"

გადაადგილდით წრეზე მუსიკის
ცვალეზადი ტემპის მიხედვით.

22. მოდი, მოდი, გაზაფხულის ღღაობო!

ცაში ღრუბლები
ბუთას ბადებენ.

მელოდიის
სიმღერის საჩუქარი
ბუთაშია.

"მოდი, მოდი, გაზაფხულის
ღღაობო"

მუსიკა ალაბაჯი რზაევასი,
სიტყვები მირზა ელექბარ საბირისა.

1

შეასრულეთ სიმღერა გამოთქმით და დაუკარით ტაში მისი რიტმის მიხედვით.

გაზაფხულის
სეზონს "ნოვრუზის"
ცეკვითაც
შევხვდეთ..

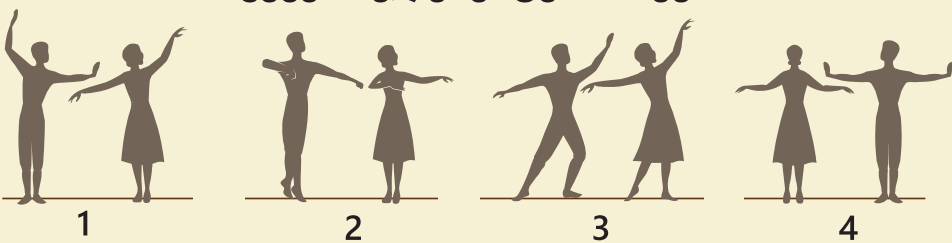

"ნოვრუზი"
ახერბაიჯანული
ხალხური ცეკვა

შეასრულეთ
ცეკვის ელემენტები
თანმიმდევრულად.

ცეკვის ელემენტების სქემა

23. დაუკარი და იცეკვა!

"ნოვრუზი" ახერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

შეასრულეთ ცეკვა ხასიათისა და ტემპის შესაბამისად.

"მოდი, მოდი,
გაზაფხულის დღეებო!"

მუსიკა აღაბაჯი რზაევასი,
სიტყვები მირზა ელექბარ საბირისა.

დაუკარით და
იგვეკვით!
ნოვრუხი
მოდის ჩვენს
ქვეყანაში!

2

აკომპანირება გაუწიეთ სიმღერას ცხრილის მიხედვით:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
დაფზე დაკვრა												
ტაშის დაკვრა												
ზარის შენჯღრევა												
თითების ტკაცუნი												
შლარუნას შენჯღრევა												

24. ნოვრუზის ხონჩა

ნოვრუზი მოდის,
გაზაფხული მოდის,
ერთ ხელში საზი
მოდის.

7

განსაზღვრეთ მუსიკალური ნაწარმოების დასახელება პირობის სურათის მიხედვით და შეასრულეთ იგი დასარტყმელი ინსტრუმენტების (ან ტაშის დაკვრის) თანხლებით..

1

2

3

ყველამ მივიღოთ
მონაწილეობა თამაშში
"მუსიკალური
ფინჯანი!"

4

5

6

ღრუბლებს
ერწყმიან თეთრი
მტრედები.

თეთრი
მტრედები
მშვიდობის
სიმბოლოა.

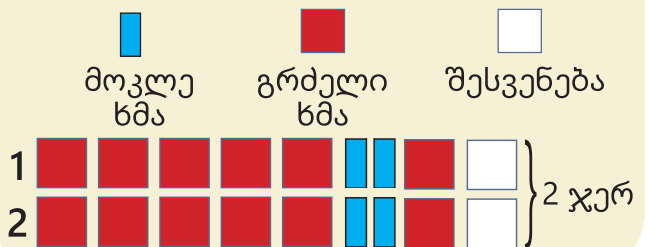
"ჩემი მტრედი"

მუსიკა ალაბაჯი რზაევასი,
სიტყვები მირმეჰდი სეიდზადესი.

მ
1

იმღერეთ სტროფი
სიმღერიდან "ჩემი მტრედი"
"ლა" მარცვალზე და სქემის
მიხედვით დაუკარით ტაში.

"ჩემი მტრედი" სიმღერის
სტროფის სქემა

- მოკლე ხმა – მოკლე ჟღერადობა.
- გრძელი ხმა – გრძელდებოდა ხანგრძლივად.
- შესვენება – შესრულების დროს გარკვეული დროით შეჩერება.

"ჯენგი"

მუსიკა უბეირ ჰაჯიბეილისა.

19
2

აღნიშნეთ იმ სურათის წრე, რომელიც შეესაბამება "ჯენგი" ნაწარმოებს.

1

2

3

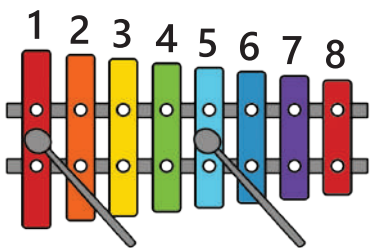
4

26. მზვიდობის მახარობლები

იავნანას გიმღერი.
ტკბილად იძინე,
მშვიდად.

მეტალოფონი

მეტალოფონი - არის დასარტყმელი ინსტრუმენტი, რომელიც შედგება მეტალის საფეხურებისაგან.

"აკვნის სიმღერა" მუსიკა უზეირ ჰაჯიბეილისა.

1

შეარჩიეთ სმაილი, რომელიც შეესაბამება "აკვნის სიმღერის" ნაწარმოების ხასიათს და გააფერადეთ ის.

2

მეტალოფონის 1-ელ და მე-5 საფეხურებზე დაკვრით აკომპონირება გაუწიეთ "აკვნის სიმღერას."

მეტალოფონის აღნიშნულ საფეხურებზე დარტყმა.

ბავშვებიც, თეთრი მტრედებივით, მშვიდობის მახარობლებია.

"ჩემი მტრედი" სიმლერის აგებულების სქემა

				
შესავალი	პირველი სტროფი	მისამლერი	მეორე სტროფი	მისამლერი

"ჩემი მტრედი"

მუსიკა ალაბაჯი რზაევასი, სიტყვები მირმეჰდი სეიდზადესი.

3

სიმლერის დროს იდირიჟორეთ სქემის მიხედვით.

იდირიჟორების სქემა

27. სიმღერის აზარტული

რა ლამაზია
ჩვენი მამული!

მოფრინდით
ფრინველებო,
ჩვენს ბაღში!

"მოფრინდით
ფრინველებო!"

"მოფრინდით ფრინველებო!"
სიმღერის აგებულების სქემა:

მუსიკა შეიქმნა რუსთამოვისა,
სიტყვები მირმეჰდი შეიქმნა.

"მოფრინდით ფრინველებო!"
სიმღერის აგებულების სქემა:

შესავალი

პირველი
სტროფი

მეორე
სტროფი

მესამე
სტროფი

პ

7

მოსმენილი სიმღერების
თანმიმდევრობით
მიუთითეთ კომპოზიტორები
და დანომრეთ სურათები.

ჩვეულების
მიხედვით,
გოგონები
ნაზად,

ბიჭები კი
ამაყად
ცეკვავენ.

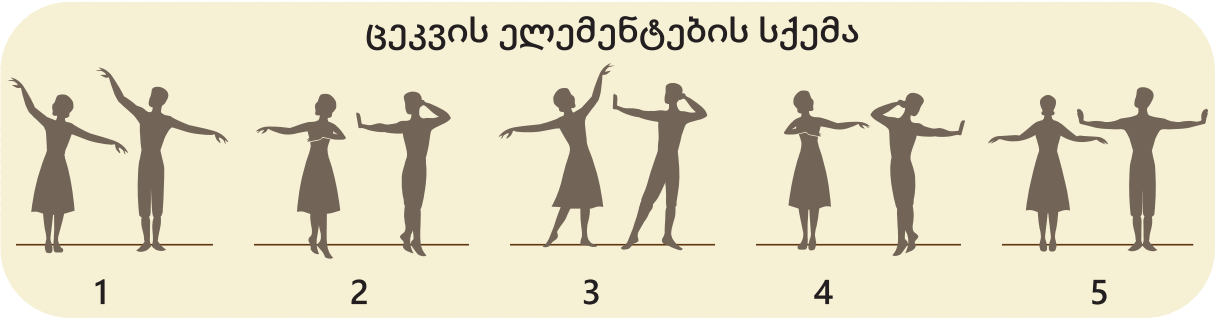

"აზერბაიჯანი"
აზერბაიჯანული
ხალხური ცეკვა

ცეკვა ხასიათისა და ტემპის
შესაბამისად შეასრულეთ
თანმიმდევრულად.

ცეკვის ელემენტების სქემა

28. მშვენიერო კერა, აზერბაიჯანო!

იები ზურზულევენ,
რომ თქვენ სიმღერა
ძალიან გიხდებათ.

ჩვენი ბალი
ლამაზდება. მინდა
ვიმღერო და ვიგეკვო.

"მოფრინდით
ფრინველებო!"

მუსიკა სეიდ რუსტამოვისა,
სიტყვები მირმეჰდი სეიდზადესი.

"მოფრინდით ფრინველებო!" "სტუმრობა", "ჩემი მტრედი",
"ძვირფასო ხარ, სამშობლო!"

პირობითი სურათების მიხედვით დაიჭირეთ რიტმი
მისამღერებიანი სიმღერებისა თითების ტკაცუნით,
უმისამღერო სიმღერებისა კი ტაშის დაკვრით.

"აზერბაიჯანი" აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

2

გაუწიეთ ცეკვის აკომპანირება ცხრილის შესაბამისად ტაშის დაკვრით.

1	2	3	4	5	6	7	8
	☐		☐		☐		☐

} 2-ჯერ

29. სასაცილო ზღაპარი

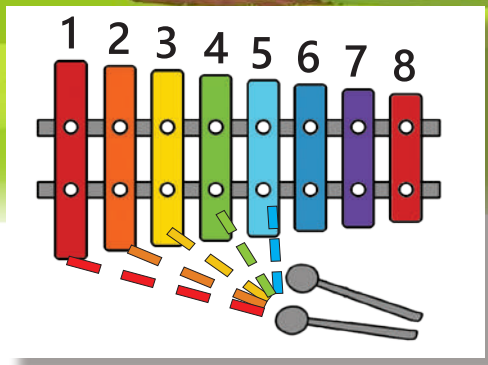
ჩაქუჩი დაარტყი, ტიკ-ტიკ-ტიკ!

მესტანას სახლს ვუმენებთ.

"ჩაქუჩი, დაარტყი!"

მუსიკა ასია სულთანოვასი, სიტყვები თეიმურ ელჩინისა.

7

სიმღერის შესრულებასთან ერთად აკომპანირება გაუწიეთ მეტალოფონით ცხრილის მიხედვით.

მეტალოფონის მითითებულ საფეხურებზე დაკვრა.	 5	 5	 5	 3	 2	 2	 1	 1
---	--	--	--	--	---	--	--	--

სასაცილო
ზღაპარი

მუსიკა ოქტაი ზულფუგაროვის,
სიტყვები თეიმურ ელჩინისა.

დადგით სცენაზე სიმღერა „სასაცილო ზღაპარი.“

30. თითოეული ჩვენგანი ერთი ყვავილია

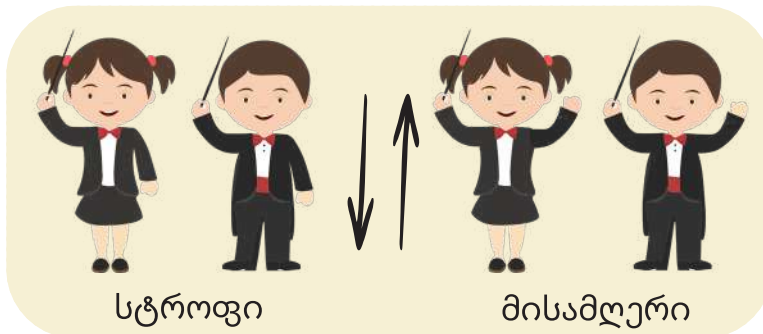

„ია“

მუსიკა სეიდ რუსტემოვის, სიტყვები აბდულა შაიგისა.

სიმღერის პირველი სტროფისა და მისამღერის შესრულებისას სქემის შესაბამისად იდირიჟორეთ (სტროფი ერთი ხელით, მისამღერი კი ორი ხელით).

„ვარდი“
აზერბაიჯანული
ნალხური ცეკვა

2

შეასრულეთ ცეკვა
თანმიმდევრულად,
ნასიათისა და ტემპის
შესაბამისად.

ცეკვის ელემენტების სქემა

1

2

3

4

31. ყვავილების ტაქვა

მუსიკა სეიდ რუსტემოვის, სიტყვები აბდულა შაიგისა.

1 იმღერეთ სიმღერა და დაიჭირეთ რიტმი ცხრილის მიხედვით.

სტროფის აკომპანირების ცხრილი:

ტაშის დაკვრა		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐
თითების ტკაცუნა		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐

მისამღერის აკომპანირების ცხრილი:

დაფზე დარტყმა		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐
ჟღარუნას შენჯღრევა		☐		☐		☐		☐		☐		☐		☐

გაგიჭირდება ღეროს
დაჭერა, სურნელი
მუდამ მოგენატრება.

„ვარდი“ აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა

შეასრულეთ ცეკვა წყვილებში, ტემპისა და რიტმის შესაბამისად.

32. დღესასწაული

სიბღარა

ცეკვა

მარში

1

მუსიკალური ნაწარმოებების პირობის სურათები და შესაბამისი მუსიკის ტიპები (ჟანრები) ხაზით შეაერთეთ.

აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სახელმწიფო ჰიმნი, "მშვენიერი სამშობლო", "ჩემი დროშა", "ძვირფასო ხარ, სამშობლო!"

„მარში“ მუსიკა უზეირ ჰაჯიბეილისა.

„აზერბაიჯანი“ აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვა.

2

დააფიქსირეთ თქვენი აზრები მუსიკის ხეზე პირობითი სურათებით მოცემული მუსიკალური ნაწარმოებების ხასიათის შესახებ.

33. ბავშვების სიმღერიანი სამყარო

საინტერესო დავალებაა: უნდა გავამზადოთ აფიშა!

"ძვირფასო ხარ, სამშობლო!"

მუსიკა ოქთაი ზულფუგაროვის, სიტყვები ჰიქმეთ ზიასი.

შეასრულეთ სიმღერა დასარტყმელ მუსიკალურ ინსტრუმენტებზე აკომპანირებით.

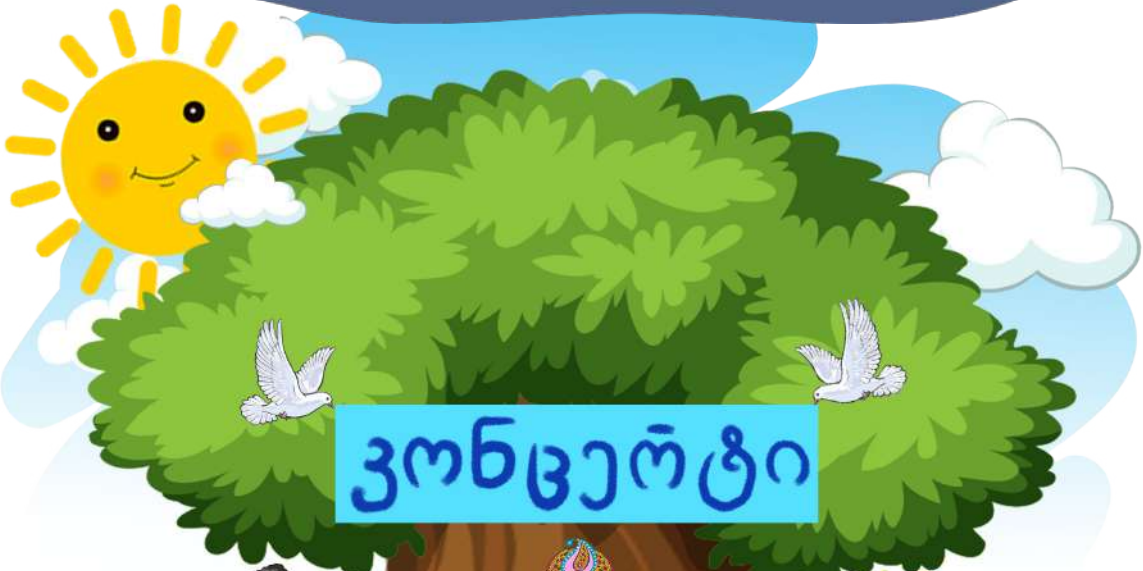
აფიშა- კონცერტის შესახებ წერილობითი განცხადებაა. კონცერტი- მუსიკალური ღონისძიებაა.

აფიშის შედგენისთვის ჩაწერეთ 2 სიმღერისა და 2 ცეკვის სახელი.

„იალლი“ ახერბაიჯანული ხალხური ცეკვა.

კონცერტი

მუსიკალურ
შეხვედრებში რაც
მოგეწონათ აქ
დაწერეთ.

მომავალ
შეხვედრებამდე!

A large yellow rectangular area with a red paperclip icon at the top left and several horizontal lines for writing.

აზერბაიჯანის რესპუბლიკის სახელმწიფო ჰიმნი

მუსიკა
უზეირ ჰაკიბელი

სიტყვები
აკმედ ჯავადი

Azərbaycan! Azərbaycan!
Ey qəhrəman övladın şanlı Vətəni!
Səndən ötrü can verməyə cümlə hazırız!
Səndən ötrü qan tökməyə cümlə qadiriz!
Üçrəngli bayrağınla məsud yaşa!
Minlərlə can qurban oldu!
Sinən hər bə meydan oldu!
Hüququndan keçən əsgər,
Hərə bir qəhrəman oldu!

Sən olasan gülüstan,
Sənə hər an can qurban!
Sənə min bir məhəbbət
Sinəmdə tutmuş məkan!

Namusunu hifz etməyə,
Bayrağın yüksəltməyə,
Cümlə gənclər müştəqdir!
Şanlı Vətən! Şanlı Vətən!
Azərbaycan! Azərbaycan!

მშვენიერი სამშობლო

მუსიკა
ოქთაი ზულფუგაროვი

სიტყვები
თეიმურ ელჩინი

პირველი სტროფი

Bizim Vətən nəğməmiz
Uzaqlara yayılsın.
Səsimizdən hər tərəf
Yuxusundan ayılsın.

მისამლერი:

Gözəl Vətən, can Vətən,
Bizə mehriban Vətən.

} 2ჯერ

მეორე სტროფი

Yayda başı qar olar
Papağı şış dağların.
Verər bizə çoxlu bar
Sənin geniş bağların.

მისამლერი:

Gözəl Vətən, can Vətən,
Bizə mehriban Vətən.

} 2ჯერ

მესამე სტროფი

Sən xoşbəxt böyüdürsən
Bizi hər gün, hər saat.
Göylərə uçaq deyə,
Bizə verirsən qanad.

მისამლერი:

Gözəl Vətən, can Vətən,
Hər gün ucalan Vətən.

} 2ჯერ

ზღაპარი- სიმღერა

მუსიკა
ასია სულთანოვა

სიტყვები
თეიმურ ელჩინი

პირველი სტროფი

Div axtardı hər yanı,
Tapmadı o, Cırtanı.
Ağacda gördü birdən,
Çağırdı onu yerdən:

– Düş, – dedi, – yemərəm, düş.

} 4ჯერ

მეორე სტროფი

Cırtan dedi: – Aş gətir,
Üstündə lavaş gətir.
Yeyim, sonra tut məni,
İstəsən, lap ud məni.

– Tut, – dedi, – Cırtanı tut!

} 4ჯერ

მესამე სტროფი

Div getdi dəyirmanə,
Aş gətirsin Cırtanə.
Cırtan tez qaçdı evə,
Belə oxudu divə:

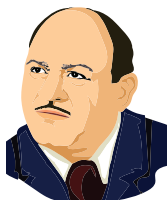
– Get, – dedi, – aldatdım, get!
Nağıl qurtardı.

} 4ჯერ
} 2ჯერ

ჩემი დროშა

მუსიკა
სეიდ რუსტამოვი

სიტყვები
ჯავად ჯავადლი

პირველი სტროფი

Dağlarda çən görmüşəm,
Baharı şən görmüşəm,
Vətəni gen görmüşəm
Bayrağıma baxanda! } 2ჯერ

მეორე სტროფი

Arzusu, eşqi sönməz,
Yüksələn bayraq enməz.
Oluram mətin, dönməz
Bayrağıma baxanda! } 2ჯერ

2ჯერ

ვითვლი ათამდე

მუსიკა
ოქთაი ზულფუგაროვი

სიტყვები
თეიმურ ელჩინი

პირველი სტროფი

Mən sayıram onacan,
Gəl qulaq as, anacan!
Bax bir, iki bizimki,
Üç, dörd olsun sizinki.
Beş də bizə gələcək
Geysin təzə əlcək. } 2ჯერ

მეორე სტროფი

Ana, getmə heç yana,
Az qalıb, çatım ona. } 2ჯერ
Altı, yeddi bizimki,
Səkkiz, doqquz sizinki.
Gələndə bizə on,
Geysin qırmızı don.

აი ასე!

მუსიკა
ოქტაი ზულფუგაროვი

სიტყვები
რამიზ ჰეიდარი

პირველი სტროფი

Gəlin, baxın, uşaqlar,
Nə gözəldir yolkamız.
Ürəklərdə sevinc var,
Deyək, gülək hamımız.

მისამღერი:

Gəlin verək əl-ələ,
Bax belə, hey, bax belə!
Mahnı deyək, rəqs edək,
Bax belə, hey, bax belə!

} 2 ჯერ

მეორე სტროფი

Kənarda dayanmasın
Qoy balaca uşaqlar.
Dəstəməzə qoşulsun
Qoy onlar qatar-qatar.

} 2 ჯერ

მისამღერი:

Gəlin verək əl-ələ,
Bax belə, hey, bax belə!
Mahnı deyək, rəqs edək,
Bax belə, hey, bax belə!

} 2 ჯერ

თოვლის გუნდა

მუსიკა
სეიდ რუსტამოვი

სიტყვები
მირმეჰდი სეიდზადე

პირველი სტროფი

Dağlar qoyub ağ papaq,
Yerlər olub ağappaq.
Ağ don geyib düzənlər,
Qara bax, a, qara bax!

მისამღერი:

Hamımızın var topu,
Atsın uşaqlar topu.
Gəlin bu meydançada
Biz oynayaq qartopu.

} 2 ჯერ

} 2 ჯერ

მეორე სტროფი

Doğubdur göydə ulduz,
Çaylar bağlayıbdır buz.
Bahar kimi qışda da
Səfalıdır yurdumuz.

მისამღერი:

Hamımızın var topu,
Atsın uşaqlar topu.
Gəlin bu meydançada
Biz oynayaq qartopu.

} 2 ჯერ

} 2 ჯერ

სტუმრობა

მუსიკა

ოქთაი ზულფუგაროვი

სიტყვები

ხანიმანა ელიბეილი

პირველი სტროფი

Yıǵıǵdı bizim evə
Dovşan, keçi, qaz, dəvə.
Qızıl xoruz çaldı saz,
Nəǵmə oxudu Naznaz.

} 2 ჯერ
} 2 ჯერ

მეორე სტროფი

Gətirdim iki tava
Şəkərbura, paxlava.
Yeyin, oyuncaqlarım,
Ay əziz qonaqlarım.

} 2 ჯერ
} 2 ჯერ

მესამე სტროფი

Axşamacan qaldılar,
Oynadılar, çaldılar.
Çox sevinə-sevinə
Hərə getdi evinə.

} 2 ჯერ
} 2 ჯერ

ია

მუსიკა

სეიდ რუსტამოვი

სიტყვები

აბდულა შაიკი

პირველი სტროფი

Bahar oldu açaram,
Qar, borandan qaçaram.
Başqa güllər açanda,
Mən quş olub uçaram.

} 2 ჯერ

მისამლური:

Bənövşəyəm, bənövşə,
Düşmüşəm dilə-dişə.
Məni qızlar, oğlanlar
Dərib taxarlar döşə.

} 2 ჯერ

მეორე სტროფი

Məni dondurur ayaz,
Yaşayıram bircə yaz.
Rəngim, ətrim gözəldir,
Əl vurmayın, ömrüm az.

} 2 ჯერ

მისამლური:

Bənövşəyəm, bənövşə,
Düşmüşəm dilə-dişə.
Məni qızlar, oğlanlar
Dərib taxarlar döşə.

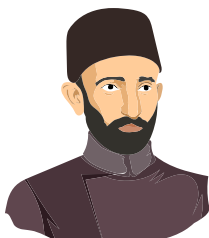
} 2 ჯერ

მოდის, მოდის, გაზაფხულის დღეებო!

მუსიკა

ალაბაჯი რზაევა

სიტყვები

მირმეჰდი სეიდზადე

Gəl, gəl, a yaz günləri,
İlin əziz günləri!
Dağda ərit qarları,
Bağda ərit qarları.
Çaylar daşıb sel olsun,
Taxıllar tel-tel olsun.
Ağaclar açsın çiçək,
Yarpağı ləçək-ləçək...
Gəl, gəl, a yaz günləri,
İlin əziz günləri!

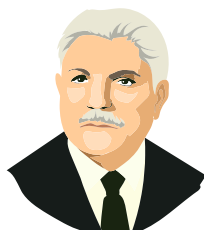
} 2ჯერ

ჩემი მტრული

მუსიკა

ალაბაჯი რზაევა

სიტყვები

მირმეჰდი სეიდზადე

პირველი სტროფი

Göyərçinim sevimli,
Göyərçinim dümağdır.
Göyərçinim səmada
Hələ çox uçacaqdır.

მისამღერი:

Tükləri pambıq kimi,
Ay yumşaq göyərçinim.
Yaşa azad ölkədə,
Mənim ağ göyərçinim.

} 2ჯერ

მეორე სტროფი

Sevimli nəğməsinin
İlk sözü qurtuluşdur.
Sülhün qardaşı, dostu
Bəslədiyim bu quşdur.

მისამღერი:

Tükləri pambıq kimi,
Ay yumşaq göyərçinim.
Yaşa azad ölkədə,
Mənim ağ göyərçinim.

} 2ჯერ

დაარტყი ჩაქუჩი

მუსიკა
ასია სულთანოვა

სიტყვები
თეიმურ ელჩინი

პირველი სტროფი

Çəkicim, vur – tıq, tıq, tıq,
Ev tikirik biz.
Çəkicim, vur – tıq, tıq, tıq,
Dayanma işsiz.

მისამლერი:

Külək əsir, soyuqdur,
Məstanın evi yoxdur.

მეორე სტროფი

Çəkicim, vur – tıq, tıq, tıq,
Vur mismarı bərk.
Çəkicim, vur – tıq, tıq, tıq,
Gərək tələsək.

მისამლერი:

Külək əsir, soyuqdur,
Məstanın evi yoxdur.

Tıq, tıq, tıq, tıq,
Tıq, tıq, tıq, tıq, tıq.

მოფრინდით ფრინველებო!

მუსიკა
სეიდ რუსტამოვი

სიტყვები
მირმეჰდი სეიდბაღე

პირველი სტროფი

Uçun, quşlar, bizim bağda, } 2 გერ
Cəh-cəh vurub oxumağa. }
Six yarpaqlı ağaclarda } 2 გერ
Qonun yaşıl bir budağa. }

მეორე სტროფი

Bənövşələr pıçıl-daşır, } 2 გერ
Sizə nəğmə çox yaraşır. }
Quşlar nəğmə oxuyanda } 2 გერ
Sevincimiz aşır-daşır. }

მესამე სტროფი

Çiçəklənib gülöyşə nar, } 2 გერ
Çiçəklənib şaftalılar. }
Uçun, quşlar, bizim bağda, } 2 გერ
Nəğmə deyın, gəlib bahar. }

სასაცილს ზღაპარი

მუსიკა

ოქტაი ზულფუგაროვი

სიტყვები

თეიმურ ელჩინი

Çıxdı bir siçan yuvadan, yuvadan.
İki ac pişik gördü siçanı, qorxub qaçanı.
Üç it hürüşdü: Hav! Hav!
Dalınca düşdü: Hav! Hav!
Siçan sürüşdü, yaman sürüşdü,
yaman sürüşdü.
Yazıq qorxudan tələyə düşdü...

ძვირფასი ხარ, სამშობლოვ!

მუსიკა

ოქტაი ზულფუგაროვი

სიტყვები

ჰიქმეთ ზია

პირველი სტროფი

Səni gördük göz açıb, göz açıb,
Şirin-şirin söz açıb, söz açıb.
Bizə balam söylədin, söylədin,
Bizi xoşbəxt elədin, elədin.

მისამლერი:

Sən nə qədər əzizsən, } 2ჯერ
Doğma, sevimli Vətən!
Xoş baharsan, xoş bahar, } 2ჯერ
Övladların bəxtiyar.

მეორე სტროფი

Ən mehriban atasan, atasan,
Günəş kimi yanırsan, yanırsan.
Qoynunda boy atırıq, atırıq,
Hər arzuya çatırıq, çatırıq.

მისამლერი:

Sən nə qədər əzizsən, } 2ჯერ
Doğma, sevimli Vətən!
Xoş baharsan, xoş bahar, } 2ჯერ
Övladların bəxtiyar.

Üçüncü bənd

Bir gün yaşa dolarıq, dolarıq,
Yaradarıq, qurarıq, qurarıq.
Daha gözəl olarsan, olarsan,
Bizdən razı qalarsan, qalarsan.

მისამლერი:

Sən nə qədər əzizsən, } 2ჯერ
Doğma, sevimli Vətən!
Xoş baharsan, xoş bahar, } 2ჯერ
Övladların bəxtiyar.

მარში

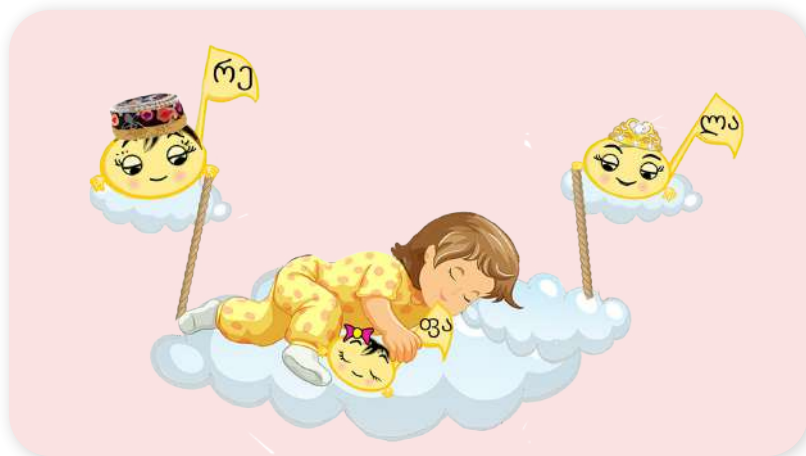

ჯენგი

მუსიკა
უზეირ ჰაჯიბეილი

აკვნის სიმღერა

აზერბაიჯანული ხალხური ცეკვები

„აზერბაიჯანი“

„ნალბეჯი“

„უზუნდერე“

„ნოვრუზი“

„ბრილიანტი“

„ქოჩარი“

„იალლი“

„გაითალი“

„ვარდი“

„ჯენგი“

